

BESLUT

2023-01-30 Dnr: 22/03330

SAKEN

Rapport, SVT1, 2022-10-20, kl. 19.30, inslag om matprisökning; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget hade rubriken ”Matprisökningen. Handlarna gör storvinster” och i det så kallade löpet sa nyhetsuppläsaren att matpriserna fortsätter öka.

I påannonseringen till inslaget sa nyhetsuppläsaren följande.

Matpriserna fortsätter att stiga i snabb takt och livsmedelshandeln redovisar stora vinster.
Enligt branschen blir låga priser allt viktigare för konsumenterna.

Inslaget inleddes med att en reporter sa att det svider till rejält i plånboken när man betalar matkassen i butiken och att detta är något som ett stort livsmedelsföretag märkt av. Reportern intervjuade därefter vd:n för livsmedelsföretaget, som sa följande.

Ja, vi har en matprisinflation som vi inte sett sedan 80-talet. Och vi kommer ju från en period [...] de senaste femton åren när den har varit under två procent. Nu är den väldigt, väldigt hög. Så att det är en exceptionell period med mycket matinflation. Samtidigt som faktiskt vi växer väldigt bra, utöver den delen, inte minst här där vi är på [namngiven matkedja].

Reportern sa bland annat att livsmedelsföretaget kraftigt ökat sin omsättning för tredje kvartalet jämfört med föregående år. Följande sades därefter.

(Vd:n) – I det här läget är våra inpriser högre än vad som har kommit ut i konsumentledet. Sen är vi en lågmarginalbransch och över tid brukar det här ändå bli så att det reflekteras också fullt ut. (Reporter) – Många säger ju att egentligen så lägger handeln på mycket, mycket mer än vad producenten får. Vad säger du [...]? (Vd:n) – [...] Ja, vi visar ju bara med den här rapporten att våra marginaler är ner något. Vi har högre inpriser från våra leverantörer än som [...] är till konsument. Så det stämmer ju inte.

Inslaget avslutades med att en annan reporter intervjuade vd:n för en branschorganisation för livsmedelshandlare och producenter. Vd:n sa bland annat att den svenska livsmedelsindustrin, som redan är en lågmarginalbransch, befinner sig i en extremt tuff situation och att hans bild är att det under hösten och vintern kommer ske fler kostnadsökningar mot konsumenterna.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till formuleringen ”storvinster” beträffande livsmedelsföretagarna. Anmälaren anför att den beskrivningen var felaktig då det senare i inslaget framgick att det var omsättningen som ökat och påpekar att ökad omsättning inte är detsamma som ”storvinst”.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saktlighet och anför i huvudsak följande.

Reportaget handlade om det för många angelägna ämnet kraftigt höjda matpriser. I inslaget beskrevs tydligt trenden med höga och stigande matpriser, både genom intervjun med livsmedelsföretagets vd och branschorganisationens vd. Båda berättade om att livsmedelsföretagen får en hög omsättning på grund av inflationen när det gäller de varor som köps in och som sedan säljs vidare till konsument. De betonade att livsmedelsföretagen drabbas av höga inköpspriser och att detta slår mot vinstmarginalerna. Som framgick av inslaget gjordes inte gällande att hög omsättning och stora vinster var samma sak.

Av intervjun med livsmedelsföretagets vd framgick att företaget, trots det aktuella läget, ”växer väldigt bra”. Av redaktionens faktareserch framgick att företaget i det tredje kvartalet 2022 gjorde en vinst på 1 015 miljoner kronor. Företagets vinst under motsvarande period 2021 var 811 miljoner kronor. Det justerade vinstresultatet ökade med 25 procent. Under det andra kvartalet 2022 var vinsten 828 miljoner kronor, att jämföras med 661 miljoner kronor under motsvarande period året före. Orsaken till att dessa två kvartal valdes som faktaunderlag var för att de låg närmast i tid för den aktuella publiceringen. Företagets vd intervjuades i inslaget strax efter att resultatet för tredje kvartalet var klart, då företaget alltså hade gjort en vinst på drygt en miljard kronor.

En annan livsmedelsjätte visar liknande siffror med höga vinster under till exempel andra och tredje kvartalet 2022. Andra medier har också rapporterat om liknande trender.

I inslaget behandlades således det faktum att branschen gav uttryck för stora utmaningar av olika karaktär både för branschen och för konsumenterna, såväl vid tillfället som framåt i tid. Detta samtidigt som det största börsnoterade

livsmedelsföretaget för tillfället gjorde stora vinster. De medverkande exemplifierade och förklarade sina olika perspektiv och olika aspekter på situationen. Utifrån redaktionens research fanns grund för bedömningen att livsmedelshandeln, trots utmaningar, sammanfattningsvis gjorde stora vinster. De sammanfattande formuleringarna i löp och påannons fördjupades och nyanserades tydligt i inslaget både i bakgrundsinformation och i intervjuerna med branschens företrädare.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att det av inslaget framgick att handlarna under den aktuella perioden har haft högre inköpspriser med lägre vinstmarginaler som följd. Av SVT:s yttrande framgår också att det aktuella livsmedelsföretaget samt flera andra företag redovisat högre vinster år 2022 jämfört med motsvarande period föregående år. Mot den bakgrunden anser nämnden att beskrivningen om att handlarna gör storvinster inte blev missvisande. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Erik Fichtelius, Sofia Olsson Olsén och Linnéa Jonjons efter föredragning av Miriam Briland.

För granskningsnämnden

Dag Mattsson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Dag Edvin Bror Mattsson
DATUM & TID:	2023-01-30 08:16:52 +01:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0900c2b5a2a237d50ea739644d622142c6

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2023-01-30 08:17:00 +01:00
Ref: 63129SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)